

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 21ης Οκτωβρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Κρατικές ενισχύσεις – Άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ – Έννοια των “κρατικών πόρων” – Διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών – Οργανισμός οικολογικής διαχείρισης εγκεκριμένος από τις δημόσιες αρχές για να εισπράττει χρηματικές εισφορές από επιχειρήσεις που διαθέτουν συγκεκριμένα προϊόντα στην αγορά, προκειμένου να μεριμνά για λογαριασμό τους για την εκπλήρωση της υποχρέωσης που υπέχουν εκ του νόμου οι εν λόγω επιχειρήσεις για επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά – Χρηματοδοτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον οργανισμό οικολογικής διαχείρισης στους συμβεβλημένους φορείς διαλογής»

Στην υπόθεση C-556/19,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) με απόφαση της 12ης Ιουλίου 2019, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Ιουλίου 2019, στο πλαίσιο της δίκης

Eco TLC

κατά

Ministre d'État, ministre de la Transition écologique et solidaire,

Ministre de l'Économie et des Finances,

παρισταμένης της:

Fédération des entreprises du recyclage,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, L. Bay Larsen, M. Safjan και N. Jääskinen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Eco TLC, εκπροσωπούμενη από τον F. Molinié, avocat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Fédération des entreprises du recyclage, εκπροσωπούμενη από τον A. Gossement, avocat,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A.-L. Desjonquères και τον P. Dodeller,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Μπουχάγιαρ και Κ.-Ρ. Wojcik και την C. Georgieva-Kecsmar,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 107 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Eco TLC και, αφετέρου, του ministre d'État, ministre de la Transition écologique et solidaire (Υπουργού Επικρατείας, Υπουργού Οικολογικής και Αλληλέγγυας Μετάβασης, Γαλλία) και του ministre de l'Économie et des Finances (Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, Γαλλία) σχετικά με τη νομιμότητα υπουργικής απόφασης με την οποία προβλέφθηκε η αναπροσαρμογή οικονομικής ενίσχυσης που καταβάλλεται από την Eco TLC στους συμβεβλημένους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την επεξεργασία των αποβλήτων από τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα ένδυσης, τα λευκά είδη οικιακής χρήσης και τα υποδήματα.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο L. 541-10-3 του code de l'environnement (περιβαλλοντικού κώδικα), όπως ισχύει για την υπόθεση της κύριας δίκης (στο εξής: περιβαλλοντικός κώδικας), προβλέπει τα εξής:

«Από την 1η Ιανουαρίου 2007 όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που διαθέτουν στην εθνική αγορά, σε επαγγελματική βάση, καινούργια κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα ένδυσης, υποδήματα και λευκά είδη οικιακής χρήσης για τα νοικοκυριά οφείλουν να συμβάλλουν ή να μεριμνούν για την ανακύκλωση και την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά.

Από την 1η Ιανουαρίου 2020 όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που διαθέτουν στην εθνική αγορά, σε επαγγελματική βάση, τελικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης, με εξαίρεση όσα αποτελούν στοιχεία επίπλωσης ή προορίζονται για την προστασία ή τη διακόσμηση στοιχείων επίπλωσης, υπόκεινται επίσης στην υποχρέωση του πρώτου εδαφίου.

Τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δύο πρώτα εδάφια εκπληρώνουν την υποχρέωση αυτή:

- είτε καταβάλλοντας χρηματική εισφορά σε οργανισμό, εγκεκριμένο με κοινή υπουργική απόφαση των αρμόδιων για την οικολογία και τη βιομηχανία υπουργών, ο οποίος συνάπτει σύμβαση με τους φορείς διαλογής και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή τις ενώσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση των αποβλήτων και τους καταβάλλει οικονομική ενίσχυση για τις εργασίες ανακύκλωσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των δύο προηγούμενων εδαφίων τις οποίες αναλαμβάνουν·
- είτε εφαρμόζοντας, στο πλαίσιο συγγραφής υποχρεώσεων, ατομικό σύστημα ανακύκλωσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των δύο προηγούμενων εδαφίων, το οποίο εγκρίνεται με κοινή υπουργική απόφαση των αρμόδιων για την οικολογία και τη βιομηχανία υπουργών.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου και ιδίως ο τρόπος υπολογισμού της εισφοράς, οι όροι υπό τις οποίους ενθαρρύνεται η ένταξη ατόμων με δυσκολίες απασχόλησης, καθώς και οι κυρώσεις σε περίπτωση μη τηρήσεως της υποχρέωσης που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, καθορίζονται με διάταγμα κατόπιν γνωμοδότησεως του Conseil d'Etat (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία).»

- 4 Το άρθρο R. 543-214, δεύτερο εδάφιο, του περιβαλλοντικού κώδικα προβλέπει ότι κάθε οργανισμός, προς στήριξη της αιτήσεως εγκρίσεως που υποβάλλει, τεκμηριώνει την τεχνική και οικονομική του επάρκεια να επιτελέσει τις απαιτούμενες ενέργειες για να ενθαρρύνει, μέσω των συμβάσεων τις οποίες συνάπτει και της αναδιανομής των χρηματικών εισφορών που συλλέγει, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση, την ανάκτηση υλικών και την επεξεργασία των αποβλήτων που αναφέρονται στο άρθρο L. 541-10-3 του εν λόγω κώδικα και αναφέρει τις συνθήκες υπό τις οποίες σχεδιάζει να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις της συγγραφής υποχρεώσεων η οποία θα συνοδεύει την έγκριση αυτή.
- 5 Κατά το άρθρο R. 543-215, πρώτο εδάφιο, του περιβαλλοντικού κώδικα, οι εγκεκριμένοι οργανισμοί καθορίζουν το συνολικό ποσό της χρηματικής εισφοράς την οποία εισπράττουν από τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο του άρθρου L. 541-10-3 του ίδιου κώδικα πρόσωπα, ούτως ώστε να καλύπτονται, κάθε χρόνο, οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή της συγγραφής υποχρεώσεων που μνημονεύεται στο άρθρο R. 543-214 του εν λόγω κώδικα.
- 6 Το άρθρο R. 543-218 του περιβαλλοντικού κώδικα προβλέπει ότι η συγγραφή υποχρεώσεων που μνημονεύεται στο άρθρο R. 543-214 προσδιορίζει, μεταξύ άλλων, τους καθοριζόμενους στόχους όσον αφορά τις ποσότητες αποβλήτων που υπόκεινται σε διαλογή, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ανάκτηση, καθώς και τους στόχους που αφορούν την ένταξη ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες απασχόλησης, κατά την έννοια του άρθρου L. 541-10-3 του εν λόγω κώδικα, και προβλέπει τη μείωση του ποσού που καταβάλλεται στον φορέα διαλογής, σε περίπτωση που αυτός δεν επιτυγχάνει τον κατώτατο στόχο που τίθεται σχετικά με την ένταξη των εν λόγω ατόμων.
- 7 Με την υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, περί της διαδικασίας εγκρίσεως και της συγγραφής υποχρεώσεων των οργανισμών που έχουν ως σκοπό να συμβάλλουν στην επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα ενδύσεως, τα λευκά είδη οικιακής χρήσεως και τα υποδήματα, σύμφωνα με το άρθρο R. 543-214 του περιβαλλοντικού κώδικα, και περί της εγκρίσεως οργανισμού, κατ' εφαρμογήν των άρθρων L. 541-10-3 και R. 543-214 έως R. 543-224 του περιβαλλοντικού κώδικα (JORF αριθ. 0111, της 14ης Μαΐου 2014 σ. 7969, στο εξής: απόφαση της 3ης Απριλίου 2014), χορηγήθηκε στην Eco TLC έγκριση ώστε να εισπράττει από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν στην αγορά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα ένδυσης, λευκά είδη οικιακής χρήσεως και υποδήματα (στο εξής: προϊόντα TLC) χρηματικές εισφορές για την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά και να αποδίδει τις εν λόγω χρηματικές εισφορές, υπό τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων, μεταξύ άλλων στους φορείς διαλογής, εντός του πλαισίου που ορίζεται στη συγγραφή υποχρεώσεων του παραρτήματος της εν λόγω υπουργικής απόφασης.
- 8 Το παράρτημα της απόφασης της 3ης Απριλίου 2014, το οποίο επιγράφεται «Συγγραφή υποχρεώσεων, σχετικά με την έγκριση φορέα οικολογικής διαχείρισης, που χορηγείται κατ' εφαρμογήν των άρθρων L. 541-10-3 και R. 543-214 έως R. 543-224 του περιβαλλοντικού κώδικα για την περίοδο 2014-2019», περιλαμβάνει περισσότερα επιμέρους παραρτήματα. Σε αυτά συγκαταλέγεται το παράρτημα III, με τίτλο «Κλίμακα των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που καταβάλλονται στους συμβληθέντες κατά το έτος N+1 φορείς διαλογής, για το έτος N», το οποίο προσδιορίζει τον τρόπο υπολογισμού των διαφόρων ειδών χρηματοδοτικών ενισχύσεων που μπορούν να καταβληθούν στους συμβεβλημένους φορείς διαλογής, ήτοι της ενίσχυσης για τη βιωσιμότητα, της ενίσχυσης για τη διαλογή υλικών και της ενίσχυσης για την ανάπτυξη. Στο παράρτημα αυτό προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι το ποσό της ενίσχυσης για τη βιωσιμότητα είναι ίσο με το άθροισμα των ενισχύσεων για τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της ανάκτησης υλικών, της ανάκτησης ενέργειας και της διάθεσης, και ότι η ενίσχυση για τη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της ανάκτησης υλικών υπολογίζεται με την εφαρμογή συντελεστή, ο οποίος

έχει καθοριστεί στα 65 ευρώ ανά τόνο, στις «κατόπιν διαλογής ποσότητες οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο ανακτήσεως υλικών (επαναχρησιμοποίηση + ανακύκλωση + άλλες μέθοδοι ανάκτησης υλικών)».

- 9 Η υπουργική απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017, περί τροποποιήσεως της απόφασης της 3ης Απριλίου 2014 (JORF της 4ης Οκτωβρίου 2017, κείμενο υπ' αριθ. 5, στο εξής: απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017) αναπροσάρμοσε το ύψος της ενίσχυσης για τη βιωσιμότητα. Κατά το άρθρο 1 της εν λόγω απόφασης, ο συντελεστής για τον υπολογισμό της ενίσχυσης αυτής αυξάνεται στα 82,5 ευρώ ανά τόνο για τις ενισχύσεις που καταβάλλονται από 1ης Ιανουαρίου 2018.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 10 Η Eco TLC είναι οργανισμός οικολογικής διαχείρισης ο οποίος έχει λάβει από τις δημόσιες αρχές την έγκριση να εισπράττει χρηματικές εισφορές από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν στην αγορά προϊόντα TLC, ως αντάλλαγμα για υπηρεσία η οποία συνίσταται στο να μεριμνά, για λογαριασμό τους, για την εκπλήρωση της εκ του νόμου υποχρέωσης των εν λόγω επιχειρήσεων για επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά. Προς τούτο, η Eco TLC συνάπτει συμβάσεις με τους επιλέξιμους φορείς διαλογής και τους καταβάλλει διάφορα είδη χρηματοδοτικών ενισχύσεων και συγκεκριμένα ενίσχυση για τη βιωσιμότητα, ενίσχυση για τη διαλογή υλικών και ενίσχυση για την ανάπτυξη, για τις εργασίες ανακύκλωσης και επεξεργασίας των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα TLC.
- 11 Η υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014 είχε ορίσει στα 65 ευρώ ανά τόνο τον συντελεστή για τον υπολογισμό της ενίσχυσης για τη βιωσιμότητα που αφορούσε την ανάκτηση υλικών, όμως με την απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017 έγινε αναπροσαρμογή της ενίσχυσης αυτής και ο εν λόγω συντελεστής αυξήθηκε στα 82,5 ευρώ ανά τόνο για τα ποσά που καταβάλλονται από 1ης Ιανουαρίου 2018.
- 12 Η Eco TLC προσέφυγε κατά της υπουργικής απόφασης της 19ης Σεπτεμβρίου 2017 ενώπιον του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία), υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η εν λόγω υπουργική απόφαση συνιστούσε κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 13 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά το άρθρο L. 541-10-3 του περιβαλλοντικού κώδικα, σχετικά με την αρχή της διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν στην αγορά προϊόντα TLC υποχρεούνται να συμβάλλουν ή να μεριμνούν για την ανακύκλωση και την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά. Το εν λόγω δικαστήριο εξηγεί ότι οι επιχειρήσεις αυτές, προκειμένου να εκπληρώσουν την ανωτέρω υποχρέωση, οφείλουν είτε να μεριμνούν οι ίδιες για την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα TLC είτε να μεταβιβάζουν την ευθύνη αυτή σε εγκεκριμένο οργανισμό, επιφορτισμένο να εισπράττει τις εισφορές τους και να μεριμνά, για λογαριασμό τους, για την επεξεργασία των αποβλήτων αυτών, συνάπτοντας προς τούτο συμβάσεις με φορείς διαλογής.
- 14 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει, κατά πρώτον, ότι η Eco TLC είναι ο μόνος οργανισμός που έχει λάβει σχετική έγκριση και ότι οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τα προϊόντα TLC στη αγορά δεν έχουν επιλέξει να μεριμνούν οι ίδιες για την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά.
- 15 Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η κλίμακα των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που καταβάλλονται στους φορείς διαλογής από την Eco TLC καθορίστηκε με την υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014 βάσει στόχων που σχετίζονται με την ανάκτηση των αποβλήτων και την απασχόληση προσώπων που αντιμετωπίζουν κοινωνικές δυσκολίες. Το δικαστήριο αυτό παρατηρεί ότι, σύμφωνα με την εν λόγω υπουργική απόφαση, η Eco TLC οφείλει να προσαρμόζει το ύψος των

εισφορών που εισπράττει από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν τα επίμαχα προϊόντα στην αγορά στο απολύτως αναγκαίο επίπεδο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της, ήτοι της καταβολής των χρηματοδοτικών ενισχύσεων στους φορείς διαλογής σύμφωνα με την καθορισθείσα στην εν λόγω υπουργική απόφαση κλίμακα, καθώς και της πραγματοποίησης διάφορων δράσεων ευαισθητοποίησης και πρόληψης, χωρίς να επιτρέπεται ούτε να έχει κέρδη ή ζημίες ούτε να ασκεί δραστηριότητες σε άλλους τομείς.

- 16 Τέλος, κατά τρίτον, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι επιθεωρητής του Δημοσίου, ο οποίος ορίζεται από το Δημόσιο, παρίσταται στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Eco TLC, χωρίς ωστόσο να έχει δικαίωμα ψήφου, ενημερώνεται σχετικά με τους όρους των επενδυτικών κινήσεων που σχεδιάζει η εν λόγω εταιρία, πριν από την έγκρισή τους από το διοικητικό συμβούλιο, και μπορεί να ζητήσει και να λάβει όλα τα έγγραφα που συνδέονται με την οικονομική διαχείριση της εταιρίας αυτής, προκειμένου, σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι κανόνες χρηστής οικονομικής διαχείρισης, να ενημερώσει σχετικά τις αρμόδιες κρατικές αρχές, οι οποίες μπορούν να επιβάλουν πρόστιμο έως 30 000 ευρώ ή και να αποφασίσουν την αναστολή ή ακόμη και την ανάκληση της έγκρισης. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, υπό τις επιφυλάξεις αυτές, η Eco TLC προβαίνει ελεύθερα στις επιλογές που αφορούν τη διαχείρισή της και ότι, ειδικότερα, για τα κεφάλαια που προορίζονται για τους φορείς διαλογής δεν υφίσταται καμία ειδική υποχρέωση κατάθεσης.
- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 107 [ΣΛΕΕ] την έννοια ότι πρέπει να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση ένας μηχανισμός [...] με τον οποίο ιδιωτικός οργανισμός οικολογικής διαχείρισης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κάτοχος εγκρίσεως χορηγηθείσας από τις δημόσιες αρχές, εισπράττει εισφορές από τους διαθέτοντες συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων στην αγορά, οι οποίοι συνάπτουν προς τούτο με τον εν λόγω οργανισμό σύμβαση για την καταβολή εισφορών, με αντάλλαγμα υπηρεσία που συνίσταται στο να μεριμνά αυτός, για λογαριασμό τους, για την επεξεργασία των προερχόμενων από τα εν λόγω προϊόντα αποβλήτων, και καταβάλλει σε φορείς επιφορτισμένους με τη διαλογή και την ανάκτηση των αποβλήτων αυτών επιδοτήσεις των οποίων το ύψος καθορίζεται στην έγκριση βάσει περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 18 Υπενθυμίζεται, προκαταρκτικά, ότι, κατά πάγια νομολογία, για τον χαρακτηρισμό ενός μέτρου ως «κρατικής ενίσχυσης» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ απαιτείται να πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις. Πρώτον πρέπει να πρόκειται για κρατική παρέμβαση ή παρέμβαση μέσω κρατικών πόρων. Δεύτερον, η παρέμβαση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Τρίτον πρέπει να χορηγεί ένα επιλεκτικό πλεονέκτημα στον δικαιούχο της. Τέταρτον πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, Επιτροπή κατά FIH Holding και FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 19 Όσον αφορά την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, υπενθυμίζεται ότι, για να μπορούν πλεονεκτήματα να χαρακτηρισθούν ως «ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, πρέπει αφενός να έχουν παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους και αφετέρου να μπορούν να καταλογισθούν στο κράτος (απόφαση της 15ης Μαΐου 2019, Achema κ.λπ., C-706/17, EU:C:2019:407, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 20 Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, στο Δικαστήριο εναπόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη

διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 2ας Απριλίου 2020, *Ruska Federacija*, C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 21 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, στην πραγματικότητα, μόνο σχετικά με τη συνδρομή της πρώτης από τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στη σκέψη 18 της παρούσας απόφασης και ότι τα πραγματικά στοιχεία που παρέσχε στο Δικαστήριο αφορούν κυρίως την πρώτη αυτή προϋπόθεση.
- 22 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να θεωρηθεί ότι με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι συνιστά κρατική παρέμβαση ή παρέμβαση με κρατικούς πόρους, κατά τη διάταξη αυτή, μηχανισμός με τον οποίο ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός οικολογικής διαχείρισης, ο οποίος έχει λάβει έγκριση από τις δημόσιες αρχές, εισπράττει από επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν στην αγορά συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων και οι οποίες συνάπτουν με αυτόν σχετική σύμβαση εισφορές ως αντάλλαγμα για υπηρεσία συνιστάμενη στο να μεριμνά για λογαριασμό τους για την επεξεργασία των αποβλήτων των προϊόντων αυτών και καταβάλλει σε φορείς επιφορτισμένους με τη διαλογή και την ανάκτηση των εν λόγω αποβλήτων επιδοτήσεις των οποίων το ύψος καθορίζεται στην εκδιδόμενη έγκριση βάσει περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων.
- 23 Κατά πρώτον, προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα καταλογισμού ενός μέτρου στο κράτος, πρέπει να εξετασθεί αν οι δημόσιες αρχές έχουν εμπλακεί στη λήψη του μέτρου (απόφαση της 15ης Μαΐου 2019, *Achema κ.λπ.*, C-706/17, EU:C:2019:407, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 24 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο μηχανισμός διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από προϊόντα TLC θεσπίστηκε με νομοθετικά και κανονιστικά κείμενα, και συγκεκριμένα με τον περιβαλλοντικό κώδικα και την υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την υπουργική απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο μηχανισμός αυτός μπορεί να καταλογισθεί στο κράτος, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύεται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης.
- 25 Κατά δεύτερον, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το πλεονέκτημα παρασχέθηκε άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η απαγόρευση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ καλύπτει τόσο τις ενισχύσεις που χορηγούνται απευθείας από το κράτος ή με κρατικούς πόρους όσο και εκείνες που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που αυτό ιδρύει ή ορίζει ως υπεύθυνους για τη διαχείριση των ενισχύσεων (απόφαση της 15ης Μαΐου 2019, *Achema κ.λπ.*, C-706/17, EU:C:2019:407, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 26 Η διάκριση που γίνεται στη διάταξη αυτή μεταξύ των «ενισχύσ[εων] που χορηγούνται [...] από τα κράτη» και των ενισχύσεων που χορηγούνται «με κρατικούς πόρους» δεν σημαίνει ότι όλα τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από τα κράτη συνιστούν ενισχύσεις ανεξαρτήτως του αν χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους, αλλά σκοπό έχει απλώς να περιλάβει στην έννοια αυτή τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται απευθείας από το κράτος, καθώς και τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, *Γερμανία κατά Επιτροπής*, C-405/16 P, EU:C:2019:268, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 27 Πράγματι, το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορεί να επιτρέπει να καταστρατηγούνται οι διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων απλώς και μόνο διότι δημιουργούνται αυτοτελή όργανα επιφορτισμένα με τη διανομή ενισχύσεων (απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, *Επιτροπή κατά TV2/Danmark*, C-656/15 P, EU:C:2017:836, σκέψη 45).

- 28 Εν προκειμένω, βάσει της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο L. 541-10-3 του περιβαλλοντικού κώδικα, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν στην αγορά προϊόντα TLC, ήτοι οι παραγωγοί, οι εισαγωγείς και οι διανομείς, υποχρεούνται να μεριμνούν ή να συμβάλλουν για την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα αυτά.
- 29 Προς εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής, οι ανωτέρω επιχειρήσεις οφείλουν είτε να αναλαμβάνουν οι ίδιες την επεξεργασία των αποβλήτων που προέρχονται από τα προϊόντα TLC είτε να καταβάλλουν χρηματική εισφορά σε οργανισμό οικολογικής διαχείρισης, εγκεκριμένο από τις δημόσιες αρχές, ο οποίος έχει ως σκοπό να διασφαλίζει τη διαχείριση των αποβλήτων αυτών, συνάπτοντας συμβάσεις με τους φορείς διαλογής και καταβάλλοντάς τους χρηματοδοτικές ενισχύσεις για τις εργασίες ανακύκλωσης και επεξεργασίας των εν λόγω αποβλήτων.
- 30 Μολονότι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις που διαθέτουν προϊόντα TLC στην αγορά, προκειμένου να εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους που απορρέει από το άρθρο L. 541-10-3 του περιβαλλοντικού κώδικα, επέλεξαν να προσχωρήσουν στην Eco TLC, οργανισμό που έχει λάβει σχετική έγκριση με την υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, το γεγονός αυτό από μόνο του δεν αρκεί προκειμένου να θεωρηθεί ότι οι εισφορές τις οποίες καταβάλλουν οι επιχειρήσεις αυτές στον εν λόγω οργανισμό οικολογικής διαχείρισης συνιστούν υποχρεωτικές εισφορές που έχουν επιβληθεί από τη νομοθεσία ενός κράτους.
- 31 Περαιτέρω, η Eco TLC εισπράττει χρηματικές εισφορές από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν στην αγορά προϊόντα TLC, ως αντάλλαγμα για την υπηρεσία που συνίσταται στο να μεριμνά, για λογαριασμό τους, για την εκπλήρωση της υποχρέωσης επεξεργασίας των αποβλήτων των εν λόγω προϊόντων, την οποία υπέχουν εκ του νόμου οι επιχειρήσεις αυτές. Προς τούτο, η Eco TLC συνάπτει συμβάσεις με τους επιλέξιμους φορείς διαλογής και τους καταβάλλει χρηματοδοτικές ενισχύσεις για τις εργασίες ανακύκλωσης και επεξεργασίας των αποβλήτων που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα.
- 32 Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται ότι ο επίμαχος στην κύρια δίκη μηχανισμός προβλέπει, αρχικά, τη μεταφορά χρηματοδοτικών εισφορών που προέρχονται από ιδιωτικές επιχειρήσεις προς εταιρία του ιδιωτικού δικαίου και, στη συνέχεια, την καταβολή από την εν λόγω εταιρία μέρους των εισφορών αυτών σε άλλες ιδιωτικές επιχειρήσεις.
- 33 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 85 των προτάσεών του, οι εισφορές αυτές διατηρούν ιδιωτικό χαρακτήρα καθ' όλη τη διαδρομή τους. Τα κεφάλαια που δημιουργούνται με την καταβολή των εν λόγω εισφορών ουδέποτε διέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από τον προϋπολογισμό άλλου δημόσιου φορέα και ουδέποτε περιέρχονται στις δημόσιες αρχές. Περαιτέρω, από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το οικείο κράτος μέλος δεν παραιτείται από πόρους, οποιασδήποτε μορφής, όπως φόρους, επιβαρύνσεις, εισφορές ή άλλους πόρους, οι οποίοι, κατά την εθνική νομοθεσία, θα έπρεπε να καταβληθούν στον κρατικό προϋπολογισμό.
- 34 Επομένως, ο επίμαχος στην κύρια δίκη μηχανισμός δεν συνεπάγεται άμεση ή έμμεση μεταβίβαση κρατικών πόρων.
- 35 Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, μέτρα που δεν συνεπάγονται τη μεταβίβαση κρατικών πόρων μπορούν να εμπίπτουν στην έννοια της «ενίσχυσης» του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2017, Επιτροπή κατά TV2/Danmark, C-656/15 P, EU:C:2017:836, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 36 Πράγματι, το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ καλύπτει όλα τα χρηματικά μέσα τα οποία οι δημόσιες αρχές μπορούν όντως να χρησιμοποιούν προς στήριξη επιχειρήσεων, χωρίς να έχει σημασία συναφώς αν τα μέσα αυτά ανήκουν διαρκώς στην περιουσία του Δημοσίου. Κατά συνέπεια, έστω και αν τα ποσά που αντιστοιχούν στο επίμαχο μέτρο ενίσχυσης δεν είναι διαρκώς στην κατοχή του Δημοσίου Ταμείου, το γεγονός ότι παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και συνεπώς στη διάθεση των

αρμόδιων εθνικών αρχών αρκεί για να χαρακτηρισθούν ως «κρατικοί πόροι» (αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2002, Γαλλία κατά Επιτροπής, C-482/99, EU:C:2002:294, σκέψη 37, και της 15ης Μαΐου 2019, Achema κ.λπ., C-706/17, EU:C:2019:407, σκέψη 53).

- 37 Συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί αν τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται από την Eco TLC για την καταβολή χρηματοδοτικών ενισχύσεων στους συμβεβλημένους φορείς διαλογής παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και, ως εκ τούτου, στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών.
- 38 Συναφώς, κατά πρώτον, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 33 της παρούσας απόφασης, τα κεφάλαια αυτά ουδέποτε διέρχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό ή από τον προϋπολογισμό άλλου δημόσιου φορέα και ουδέποτε περιέρχονται στις δημόσιες αρχές.
- 39 Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου, πρώτον, δεν υφίσταται καμία ιδιαίτερη υποχρέωση κατάθεσης των κεφαλαίων αυτών, δεύτερον, σε περίπτωση παύσης της δραστηριότητας του οργανισμού οικολογικής διαχείρισης τυχόν ποσά που μένουν προς διάθεση μετά από την απόδοση των εξόδων παύσης της δραστηριότητας και την αφαίρεση των οφειλών του οργανισμού αυτού προς το Δημόσιο και το σύνολο των πιστωτών του, δεν καταβάλλονται στις δημόσιες αρχές και, τρίτον, για την εκδίκαση των διαφορών σχετικά με τη είσπραξη των εισφορών που οφείλονται από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν προϊόντα TLC στην αγορά βάσει του επίμαχου στην κύρια δίκη μηχανισμού αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια ή τα εμποροδικεία.
- 40 Συνεπώς, το κράτος δεν έχει σε κανένα στάδιο πραγματική πρόσβαση στα κεφάλαια αυτά και ο οργανισμός οικολογικής διαχείρισης δεν απολαύει κανενός προνομίου δημόσιας αρχής.
- 41 Κατά δεύτερον, τα κεφάλαια που χρησιμοποιεί η Eco TLC στο πλαίσιο του επίμαχου στην κύρια δίκη μηχανισμού προορίζονται αποκλειστικά και μόνον για την εκτέλεση της κατά νόμον αποστολής της. Αυτή η προβλεπόμενη στον νόμο αρχή του αποκλειστικού προορισμού των εν λόγω κεφαλαίων τείνει μάλλον να αποδείξει, ελλείψει οποιουδήποτε άλλου στοιχείου περί του αντιθέτου, ακριβώς ότι το κράτος δεν είναι σε θέση να διαθέτει τα εν λόγω κεφάλαια, δηλαδή να αποφασίσει να τα χρησιμοποιήσει για σκοπό διαφορετικό από εκείνον που προβλέπει ο νόμος (πρβλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2019, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-405/16 P, EU:C:2019:268, σκέψη 76).
- 42 Κατά τρίτον, είναι πράγματι αληθές ότι η κλίμακα των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που καταβάλλονται από τον εγκεκριμένο οργανισμό οικολογικής διαχείρισης στους φορείς διαλογής καθορίζεται από το κράτος.
- 43 Ωστόσο, αφενός, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 5 και 15 της παρούσας απόφασης, οι εγκεκριμένοι οργανισμοί καθορίζουν το συνολικό ύψος της χρηματικής εισφοράς που εισπράττουν από τις επιχειρήσεις που διαθέτουν τα επίμαχα προϊόντα στην αγορά, κατά τρόπον ώστε να καλύπτονται κάθε χρόνο οι δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή της συγγραφής υποχρεώσεων, ήτοι η καταβολή των χρηματοδοτικών ενισχύσεων στους φορείς διαλογής, τα έξοδα λειτουργίας και διάφορες δράσεις ευαισθητοποίησης και πρόληψης.
- 44 Αφετέρου, στις γραπτές της παρατηρήσεις η Γαλλική Κυβέρνηση επισήμανε ότι, σύμφωνα με τη συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της υπουργικής απόφασης της 3ης Απριλίου 2014, η κλίμακα των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που καταβάλλονται από τον εγκεκριμένο οργανισμό οικολογικής διαχείρισης στους φορείς διαλογής αντιστοιχεί στο μέσο καθαρό κόστος της διαλογής. Όσον αφορά, ειδικότερα, την αναπροσαρμογή που έγινε με την απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2017, αυτή καθορίστηκε από τις δημόσιες αρχές βάσει των προτάσεων που περιλαμβάνονται στον ετήσιο απολογισμό του Observatoire environnemental, économique et social du tri et de la valorisation des déchets de TLC (Περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού παρατηρητηρίου διαλογής και ανάκτησης των αποβλήτων των TLC). Η Γαλλική Κυβέρνηση

επισημαίνει περαιτέρω ότι το Παρατηρητήριο αυτό, το οποίο έχει συσταθεί από την Eco TLC, κατέγραψε, για να συντάξει τον ανωτέρω απολογισμό, τα έξοδα και τα έσοδα των φορέων διαλογής και διαπίστωσε ότι η καταβαλλόμενη για τις δραστηριότητες διαλογής αντιστάθμιση ήταν ανεπαρκής.

- 45 Επισημαίνει περαιτέρω ότι, ως εκ τούτου, ο ρόλος του εγκεκριμένου οργανισμού οικολογικής διαχείρισης ήταν προεξάρχων για τον καθορισμό και την αναπροσαρμογή της κλίμακας των χρηματοδοτικών ενισχύσεων προς τους φορείς διαλογής, στοιχείο που απόκειται, ωστόσο, στο αιτούν δικαστήριο να επαληθεύσει.
- 46 Κατά τέταρτον, καίτοι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η υπουργική απόφαση της 3ης Απριλίου 2014 προβλέπει ορισμένες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας τις οποίες πρέπει να πληρούν οι φορείς διαλογής προκειμένου να λάβουν αυτές τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις, ωστόσο η Γαλλική Κυβέρνηση υπογράμμισε, στις γραπτές της παρατηρήσεις, ότι ο εγκεκριμένος οργανισμός οικολογικής διαχείρισης έχει κάποιο βαθμό συμβατικής ελευθερίας στις σχέσεις του με τους φορείς διαλογής, ώστε να θέτει πρόσθετους όρους επιλεξιμότητας. Εξάλλου, κατά την ίδια κυβέρνηση, η Eco TLC έκανε χρήση της ελευθερίας αυτής εισάγοντας με δική της πρωτοβουλία προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις αυστηρότερες από αυτές που είχαν οριστεί από το κράτος.
- 47 Ως εκ τούτου, κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η Eco TLC ασκεί επιρροή στον καθορισμό των δικαιούχων των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που μπορούν να καταβληθούν στο πλαίσιο του επίμαχου στην κύρια δίκη μηχανισμού. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο είναι αυτό στο οποίο απόκειται να εξακριβώσει αν πράγματι ισχύει κάτι τέτοιο.
- 48 Τέλος, κατά πέμπτον, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι επιθεωρητής του Δημοσίου, ο οποίος ορίζεται από το Δημόσιο, παρίσταται στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Eco TLC, ενημερώνεται σχετικά με τους όρους των επενδυτικών κινήσεων που σχεδιάζει η εν λόγω εταιρία, πριν από την έγκρισή τους από το διοικητικό συμβούλιο, και μπορεί να ζητήσει και να λάβει όλα τα έγγραφα που συνδέονται με την οικονομική διαχείριση, προκειμένου, σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι κανόνες χρηστής οικονομικής διαχείρισης, να ενημερώσει σχετικά τις αρμόδιες κρατικές αρχές, οι οποίες μπορούν να επιβάλουν πρόστιμο ή και να αποφασίσουν την αναστολή ή ακόμη και την ανάκληση της έγκρισης.
- 49 Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου, αφενός, ο εν λόγω επιθεωρητής του Δημοσίου δεν έχει δικαίωμα ψήφου στο διοικητικό συμβούλιο της Eco TLC, δικαίωμα το οποίο θα του παρείχε τη δυνατότητα να ασκεί επιρροή στη διαχείριση των κεφαλαίων που χρησιμοποιεί η εταιρία αυτή για να καταβάλλει χρηματοδοτικές ενισχύσεις στους φορείς διαλογής. Αφετέρου, η αποστολή του επιθεωρητή συνίσταται αποκλειστικά και μόνο στο να φροντίζει να διασφαλίζονται οι χρηματοδοτικές δυνατότητες της εν λόγω εταιρίας.
- 50 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, με την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, τα κεφάλαια που χρησιμοποιεί η Eco TLC για την καταβολή χρηματοδοτικών ενισχύσεων στους φορείς διαλογής δεν παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύθηκε στη σκέψη 36 της παρούσας απόφασης, και ως εκ τούτου δεν αποτελούν κρατικούς πόρους, κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 51 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι μηχανισμός με τον οποίο ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός οικολογικής διαχείρισης, ο οποίος έχει λάβει έγκριση από τις δημόσιες αρχές, εισπράττει από επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν στην αγορά συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων και οι οποίες συνάπτουν με αυτόν σχετική σύμβαση εισφορές ως αντάλλαγμα για υπηρεσία συνιστάμενη στο να μεριμνά για λογαριασμό τους για την επεξεργασία των αποβλήτων των προϊόντων αυτών και καταβάλλει σε φορείς επιφορτισμένους με τη διαλογή και την ανάκτηση των εν λόγω αποβλήτων επιδοτήσεις των οποίων το ύψος καθορίζεται στην εκδιδόμενη έγκριση βάσει

περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων δεν συνιστά παρέμβαση με κρατικούς πόρους, κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης, εφόσον οι ως άνω επιδοτήσεις δεν παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο, στοιχείο που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 52 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι μηχανισμός με τον οποίο ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός οικολογικής διαχείρισης, ο οποίος έχει λάβει έγκριση από τις δημόσιες αρχές, εισπράττει από επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν στην αγορά συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων και οι οποίες συνάπτουν με αυτόν σχετική σύμβαση εισφορές ως αντάλλαγμα για υπηρεσία συνιστάμενη στο να μεριμνά για λογαριασμό τους για την επεξεργασία των αποβλήτων των προϊόντων αυτών και καταβάλλει σε φορείς επιφορτισμένους με τη διαλογή και την ανάκτηση των εν λόγω αποβλήτων επιδοτήσεις των οποίων το ύψος καθορίζεται στην εκδιδόμενη έγκριση βάσει περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων δεν συνιστά παρέμβαση με κρατικούς πόρους, κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης, εφόσον οι ως άνω επιδοτήσεις δεν παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο, στοιχείο που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

(υπογραφές)